

EXPUNERE DE MOTIVE

Foarte mulți români, care au ezitat sau nu au reușit să se refugieze sau să se evacueze, după 28 iunie 1940, din calea forțelor ocupante din Basarabia, Nordul Bucovinei și din Ținutul Herța au fost supuși unor represii sălbatice de către fosta URSS.

Foștii membrii ai Sfatului Țării, foști demnitari și înalți funcționari ai Statului Român, foști ofițeri și subofițeri ai Armatei Române, foști magistrați, procurori, gardieni, polițiști, jandarmi, agenți ai Siguranței, funcționari publici, notari, învățători și profesori, preoți, membrii ai partidelor politice etc., precum și membrii familiilor lor, au fost acuzați de către autoritățile comuniste sovietice de ocupație de „trădare de patrie”, declarat „spioni români”, „dușmanul de clasă”, „dușmani ai poporului”, „chiaburi”, etc. În mod brutal și abuziv, au fost lipsiți de cetățenia română și privați de protecția Statului Român, transformați din cetățeni demni ai României în niște paria fără drepturi, fără apărare. În primii ani ai ocupației au existat patrioți români care au opus rezistență armată ocupantului, iar ulterior, în toată perioada regimului sovietic s-au ridicat noi generații de români care s-au opus politicii de colonizare, de rusificare și de deznaționalizare, militând pentru reunirea Basarabiei, a Nordului Bucovinei și a Herței cu România.

Autoritatea ocupantă i-a considerat un real pericol pentru instaurarea orânduirii comuniste, precum și pentru politica lor expansionistă de deznaționalizare. Execuțiile sumare, deportările, condamnările au făcute în mod arbitrar, în scopul distrugerii oricărei opoziții față de orânduirea comunistă și politica de colonizare, înăbușind din fașă orice activități în favoarea reunirii cu Patria – mamă – România.

Se pot distinge următoarele categorii de victime:

- asasinați de organele represive sovietice, fără proces și fără condamnare;
- supuși, fără proces și fără condamnare, exproprierilor, confiscărilor, fiind deportați în Siberia, în medii climaterice ostile;
- condamnați la moarte sau la termene lungi de detenție, în pușcării și lagăre, în regim de exterminare;
- copiii celor condamnați sau deportați odată cu părinții sau născuți în temnițe și deportare erau supuși regimului de persecuție;
- etichetați drept „naționaliști români”, „separatiști”, „antisovietici” și condamnați pentru activități în favoarea reunirii teritoriilor ocupate la 28 iunie 1940.

Aceste măsuri abuzive, bazate exclusiv pe lupta de clasă și pe înlocuirea ordinii de drept cu una comunistă, improprie poporului român, cu consecințe de neimaginat. Românii din Basarabia, Nordul Bucovinei și Herța acest regim le-au cauzat pagube materiale și morale, fără compensații nici din partea Statului Român nici din partea URSS. Puținii dintre supraviețuitorii deportărilor și detențiilor au fost ostracizați și tratați ca niște proscriși. O parte din ei au părăsit locurile natale și s-au repatriat în România în căutarea siguranței și regăsirii de sine, redevenind cetățeni români. Și azi ei suferă urmările acelei vieți de coșmar pe care au trăit-o sub regimul de teroare și ocupație al fostei URSS.

Acești cetățeni români, victime ale opresiunii comuniste și coloniale, au dovedit loialitate Statului Român, deși, până în prezent ei nu au fost reabilitați și nu li s-a acordat drepturile prevăzute de Decretul – Lege nr. 188 din 30 martie 1930, sub pretextul că au fost condamnați de un alt stat.

Statul Român, însă, nu se poate deroga de responsabilitatea ce-i revine în acordarea unor drepturi reparatorii pentru cei care au fost victimele Ultimatumului de la 28 iunie 1940, când Statul Român nu a avut posibilitatea, în contextul istoric dat, de a asigura și garanta integritatea teritorială a României.

În prezent, acești oameni nu se bucură de drepturi reparatorii nici pe teritoriul actualei Republici Moldova, deoarece nu sunt cetățeni ai acestui stat.

Inechitatea este evidentă și față de faptul că cetățenii români, care au fost arestați și condamnați de tribunale sovietice pe teritoriul României, după 23 august 1944 și care, după ispășirea pedepselor în URSS, s-au întors în țară, beneficiază, în prezent, de toate drepturile ce decurg din statutul de fost deținut politic.

Pentru restabilirea echității s-a elaborat proiectul lege.

INIȚIATOR,

